

Med disse Udtalelser skal jeg slutte og takke for den Tilslutning, som Udvalget har givet Lovforslaget.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Tekst og dets Overgang til tredje Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Styrelsen af Statsbanerne.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3907).

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Thomas Larsen: Den store Betydning, Statsbanedriften har for Samfundsudviklingen både i kulturel og materiel Henseende, ligger klar for alle, og for Statens Økonomi er Driften af vore Statsbaner en overordentlig stor Faktor. Den Kapital, der er bundet i Statsbanerne, er for nylig gjort op ved en almindelig Vurdering, og det viser sig, at den bliver ikke mindre end 275 Mill. Kr. Alene denne Sum maaler den Betydning for Staten, som en økonomisk Drift af Statsbanerne har. Naar vi derfor gaar til Behandlingen af det fremsatte Lovforslag om Statsbanernes Styrelse, staar vi overfor Løsningen af en saavel for Statskassen som for Samfundet meget betydelig Opgave.

Ved Lovforslagets Fremsættelse gjorde den højtærede Minister Rede for, at dette Lovværk var forberedt ved Nedsættelsen af et Udvalg og dettes Arbejde, og at Nedsættelsen af Jernbaneudvalget af 1911 skyldtes de stærke Angreb, som under Debatten om Jernbanetakstloven blev rettet mod Statsbanernes Ledelse. Dette er jo rigtigt. Der blev under Jernbanetakstlovens Behandling rettet en meget nedsættende Kritik mod Statsbanernes Ledelse, man kunde vel endog sige, at det var en voldsom Kritik, og jeg er tilbøjelig til at tilføje, at det ogsaa var en overdreven Kritik. Man krævede fra Rigsdagens Side, som det hedder i Kommissionens Betænkning, en Ledelse, der kunde betyde „en mere forretningsmæssig, økonomisk og udbyttegivende Drift af Statsbanerne gennem en hensigtsmæssig Omordning af disses Styrelsesform og praktiske Reformers af de-

res Driftsforanstaltninger“. Overfor denne Kritik, der altsaa i Hovedsagen var af økonomisk Art, udtalte jeg, der den Gang havde den Ære at staa i Spidsen for Administrationen, min Beredvillighed til at nedsætte en Kommission eller et Udvalg til at overveje og undersøge alle disse Forhold og eventuelt stille Forslag om en anden og bedre Styrelsesform end den nuværende, men da der sidder dygtige Mænd i Statsbanernes Generaldirektion, advarede jeg ganske vist ogsaa imod at knytte alt for dristige Forventninger til dette Udvalg i Retning af de store Millionbesparelser i Driften, som mange haabede paa at kunne naa. Jeg udtalte den Gang, at jeg ganske vist troede paa, at man ved en mere økonomisk Drift vilde kunne naa til Besparelser, men at jeg dog ikke troede, der vilde fremkomme Millionbesparelser; derimod mente jeg, at Nedsættelsen af et saadant kritisk Udvalg snarere kunde virke som en Bølgedæmper, der kunde skabe en højt tiltrængt Ro for Statsbanernes Ledelse, da Forholdene under den voldsomme Kritik næsten var uudholdelige for de ledende i Statsbanerne.

Angaaende Nedsættelsen af Jernbaneudvalget udtalte den højtærede Minister blandt andet følgende — det findes i Tidendes Sp. 2792 —, at Nedsættelsen af Udvalget blev „stærkt præget af de her i Rigsdagen raadende Anskuelse om Statsbanerne og deres Ledelse, Anskuelse, som overvejende maa siges at have en vis kritisk Karakter“. „Ved Udelukkelsen af Statsbanernes ledende Mænd og ved Udnævnelsen af Privatbanernes Førstemand til Formand for Udvalget“ blev denne kritiske Karakter yderligere stærkt fastslaaet, mener altsaa Ministeren. Jeg vil derom sige, at for saa vidt den sidste Bemærkning kan opfattes, som om der ved Udvalgets Nedsættelse var øvet Tryk paa mig, eller at jeg personlig var behersket af en Stemning, der ikke var Statsbanernes Ledelse gunstig, maa jeg modsige den højtærede Minister. Der har ikke, hverken fra Rigsdagens eller fra anden Side, været øvet det mindste Tryk paa mig i Anledning af Jernbaneudvalgets Nedsættelse, ja der har ikke en Gang overfor mig været ytret noget Ønske i saa Henseende, og det vilde heller ikke have nytet det allerringeste. Der gives nemlig Forhold, hvor man uden at se til højre eller til venstre maa føle sit Ansvar og handle derefter, og en saadan Situation forekom mig at foreligge i det Øjeblik. Jeg har selvfølgelig heller ikke ladet